

Borelioza – choroba zakaźna wywołana przez bakterię należącą do krętków, przenoszona na człowieka przez kleszcze z rodzaju Ixodes.

Kleszcz pasożytujący na zwierzętach i gryzoniach, jeleniach, dzikach i innych ssakach oraz ptakach żywi się ich krwią i w ten sposób zakaża się bakterią którą zarażone są w/w zwierzęta.

Do zakażenia człowieka dochodzi poprzez przeniesienia krętka podczas ukłucia zakażonego kleszcza, jego śliną lub wymiocinami.

Częstość występowania zakażonych kleszczy w Europie waha się od 3% do 34%.

Poza krętkami Borrelia kleszcze mogą przenosić różne inne choroby, między innymi wirusa odkleszczowego zapalenia mózgu.

W Polsce większość nowych przypadków występuje w czerwcu i lipcu a rejonem endemicznym jest północna część kraju.

Krętek dostaje się do organizmu w wyniku ukłucia przez zakażonego kleszcza. Odpowiedź zapalna w miejscu ukłucia powoduje wczesną zmianę skórą w postaci rumienia. Rumień wędrujący pojawia się po 1 do 3 tygodni od zakażenia/ może sięgać 3 miesięcy/. Charakterystyczne jest obwodowe szerzenie rumienia z centralnym przejaśnieniem. Na tym etapie właściwa antybiotykoterapia zapewnia wyleczenie w >90%. O pewnym rozpoznaniu można mówić gdy zmiana ulega powiększeniu w ciągu kilku dni i przekroczy średnicę 5 cm (celowe jest zaznaczenie granic długopisem i kontrola po 1-2 dniach bez stosowania antybiotyku).

- Postacie nietypowe nie wykazują centralnego przejaśnienia, posiadają nieregularny kształt lub cechy krwotoczne, ale jeżeli wykazują tendencję do powiększania średnicy (ponad 5 cm) należy je traktować jako rumień wędrujący.
- Ujawnienie się EM w czasie krótszym od 2 dni po ukłuciu przez kleszcza oraz średnicy mniejszej od 5 cm przemawia przeciw rozpoznaniu.

W profilaktyce zakażeń boreliozy najważniejsze jest:

1. Ubieranie odzieży okrywającej ciało /koszule z długimi rękawami, spodnie z długimi nogawkami, kryte buty
2. Unikanie chodzenia w rejonach gdzie jest dużo kleszczy, zarośli, łąk
3. Stosowanie środków odstraszających kleszcze, środków do impregnacji odzieży
4. Sprawdzanie ciała po pobycie w lesie

W przypadku zauważenia kleszcza na ciele należy go usunąć. Do tych celów używa się prostych narzędzi np. płytek z nacięciami, pompek ssących czy przedmiotów przypominających lasso dostępnych w sklepach medycznych czy zoologicznych. Przy braku umiejętności do usunięcia kleszcza można poprosić o pomoc wykwalifikowany personel medyczny. Po usunięciu kleszcza należy miejsce zdezynfekować.

Rozpoznanie opiera się wyłącznie na obrazie klinicznym.

Diagnostyka Boreliozy opiera się w pierwszym etapie na oznaczeniu p/ciał p/Borelii metodą immunoenzymatyczną Elisa następnie w przypadku dodatniego lub wątpliwego wyniku, należy wykonać oznaczenia techniką Western - blot.

W postaciach typowych badania immunoserologiczne w kierunku przeciwciał anty-Borrelia burgdorferi są zbędne.

W postaciach nietypowych potwierdzenie laboratoryjne może być pomocne, ale dopiero po upływie co najmniej 2 tygodni od wystąpienia zmiany.

U pacjentów z rumieniem wędrującym rozpoznanie stawia się bez potwierdzenia **badaniami serologicznymi, których wyniki w tej fazie choroby są często negatywne.**

Właściwe rozpoznanie i leczenie I etapu zakażenia boreliozą zapobiega kolejnym etapom zakażenia jak zapalenie stawów, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, nerwów obwodowych, zapaleniu mięśnia sercowego i neuroboreliozie.